

اختلاف سنی حضرت خدیجه(س) و پیامبر جقدر بوده است؟

چیزی که در برخی کتب در مورد حضرت خدیجه(س) آمده است و متأسفانه به قول مشهور تبدیل شده نه تنها در تاریخ مویدی ندارد بلکه دارای مبعدهای فراوان تاریخی است، درباره در مورد حضرت خدیجه چنین آمده است که:

چیزی که در برخی کتب در مورد حضرت خدیجه(س) آمده است و متأسفانه به قول مشهور تبدیل شده نه تنها در تاریخ مویدی ندارد بلکه دارای مبعدهای فراوان تاریخی است، درباره در مورد حضرت خدیجه چنین آمده است که:

«خدیجه بنت خویلد، بنا بر مشهور دو شوهر کرده بود ... و چون خدیجه از دنیا رفت ۶۵ سال عمر داشت...».

بخش کوتاهی از پاسخ محمدعلی موحدی محقق علوم اسلامی را در این رابطه می خوانیم:

صاحب الصحيح من سيرة النبي الاعظم اقول منقول در مورد سن ازدواج پیامبر با حضرت خدیجه را چنین برشمرده:

• الف : ۲۵ سال (که این قول را بیهقی صحیح دانسته) و سن ایشان هنگام وفات را ۵۰ سال دانسته.(۱)

• ب : ۲۸ سال (که این قول را بسیاری ترجیح داده‌اند) به نقل از ابن عماد.(۲)

• ج : ۳۰ سال.(۳)

• د : ۳۵ سال.(۴)

• هـ : ۴۰ سال.

• و : ۴۴ سال. (۵)

• ز : ۴۵ سال. (۶)

• ح : ۴۶ سال. (۷)

که اقوال بیش از ۳۰ سال همگی ضعیف هستند.

بیهقی می‌گوید ایشان ۱۵ سال قبل از بعثت با پیامبر ازدواج کرده. پس سن ازدواج ایشان می‌شود ۲۵ سال که غیر از بیهقی هم افرادی دیگر این قول را ترجیح داده اند. لذا حضرت خدیجه و پیامبر طبق قول صحیح در هنگام ازدواج هم سن بوده‌اند.

توجه شود قولی را که ایشان ۶۵ سال عمر کرده‌اند، حاکم نیشابوری از ابن اسحاق از هشام بن عروه نقل کرده و خود حاکم گفته این قول «شاذ» است. و می‌گوید در نزد من سن ازدواج ایشان کمتر از ۳۵ سال است.

حال جای سوال نسبت به نویسندگان اقوال شاذ این است که:

۱- آیا مستندی در اختیار دارید که قول ۶۵ سال و نیز سابقه ازدواج حضرت خدیجه را مشهور قلمداد کرده باشد؟ امیدوارم آنچه در افواه عموم افتاده، مستند حضرت عالی برای شهرت این مطلب نباشد!

۲- آیا تا کنون توجه کرده‌اید که چرا متقدمان اهل سنت، سن ایشان را به هنگام ازدواج بیست و چند سال می‌دانستند، ولی رفته رفته قول‌هایی دیگر جایگزین شده؟ آیا این موارد و مواردی چون ادعای دو بار شوهر کردن آن حضرت پیش از پیامبر، با انگیزه‌ی فضیلت‌تراشی برای امثال عایشه نبوده است؟ آیا نمی‌خواهند بگویند که عایشه تنها همسر باکره و جوان پیامبر بوده است و از این رهگذر او را برترین قلمداد کنند؟

۳- آیا می‌دانید که سن عایشه در هنگام ازدواج با پیامبر حدود ۱۷ سال بوده و برخی اخبار حتی سن ایشان را ۲۲ سال و بیشتر می‌داند، اما امروز در افواه عموم چنین جا انداخته‌اند که او دختری ۶ ساله بوده که با پیامبر ازدواج کرده است؟

۴- آیا می‌دانید که محمد بن سعد متوفای ۲۳۰ هجری در طبقات الکبری (که بیش از هزار و دویست سال پیش آن را تالیف کرده) اعتراف می‌کند که عایشه پیش از پیامبر با شخص دیگری ازدواج کرده بوده است، ولی ما متأسفانه امروز حق نداریم این مدارک را عرضه کنیم؟!

۵- هم‌چنین آیا می‌دانید مخالفان، سن حضرت زهرا را نیز به هنگام ازدواج و شهادت تا دو برابر افزایش می‌دهند و می‌خواهند تا وانمود کنند که آن حضرت مریض بوده و کسی خواهان ایشان نبوده؟ ولی در حقیقت ابوبکر و عمر از خواستگاران او بودند و پیامبر نکاح او را به اذن خدا خواندند؟!

۶- آیا می‌دانید که بنا بر تحقیق و نیز مطابق نظر برخی از اندیشمندان شیعی، حضرت خدیجه سابقاً ازدواج نکرده بودند و دختران منسوب به ایشان در واقع دختران خواهر او بودند که در منزل وی زندگی می‌کردند؟!

منابع و پانوشت‌ها:

۱. انساب الاشراف، بلاذری، ص ۸۹؛ دلائل النبوة، بیهقی، ص ۷۱، البداية والنهاية، ابن اثیر، ج ۲ ص ۲۹۴؛ السيرة النبویه، ابن کثیر، ج ۱ ص ۲۶۵؛ و السيرة الحلبیة، ج ۱، ص ۱۴۰.

۲. دلائل النبوة، ج ۲، ص ۷۲، شذرات الذهب، ج ۱، ص ۱۴۰؛ بهجة المحافل، ج ۱، ص ۴۸؛ انساب الاشراف (قسم حياة النبی) ص ۹۸؛ تهذیب تاریخ دمشق، ج ۱، ص ۳۰۳؛ سیر اعلام النبلاء، ج ۲، ص ۱۱۱؛ مختصر تاریخ دمشق ج ۲، ص ۲۷۵؛ البحار، ج ۱۶، ص ۱۲ که همگی از ابن عباس نقل کرده‌اند؛ و مستدرک الحاکم، ج ۳، ص ۱۸۲، از ابن اسحاق؛ و بسیاری منابع دیگر از جمله تهذیب الاسماء ج ۲، ص ۳۴۲؛ و تاریخ الخمیس، ج ۱، ص ۲۶۴.

۳. محمد رسول الله سیرته واثره فی الحضارة، ص ۴۵؛ السيرة الحلبیة ج ۱، ص ۱۴۰؛ تاریخ الخمیس، ج ۱، ص ۲۶۵؛ و تهذیب تاریخ دمشق، ج ۱، ص ۳۰۳.

۴. مستدرک حاکم، ج ۳، ص ۱۸.

۵. شذرات الذهب، ج ۱، ص ۱۴.

۶. السیره الحلبیه ج ۱، ص ۱۴۰.

۷. البداية والنهاية، ج ۱، ص ۲۹۵.